

- ідентифікація імплікативного значення реалій (напр.: Petticoat Lane – асоціація з нижчими класами, Eton, Savile Row, Harrods – престиж, елітарність);

- емпатія: вміння уявити себе на місці партнера з міжкультурної комунікації (рольові ігри, усвідомлення особливостей культури, що веде до розуміння);

- вміння здійснювати соціокультурний аналіз ситуацій, поданих у вигляді тексту або відеофільму, порівняльний аналіз реакцій, ситуацій, поведінки.

Після того, як студенти освоюють жорстко структуровані проблемні завдання з уже готовою заданою метою, можна перейти на більш високий рівень проблемності. Це – соціокультурний аналіз і інтерпретація вербальної і невербальної інформації, а також проектні завдання з подальшою презентацією. Проектні завдання з подальшою презентацією навмисно не конкретизуються. Викладач лише повідомляє, що студенти за певний термін повинні підготувати презентацію на будь-яку цікаву для них тему в рамках проблеми «Культура англomовних країн». Кожна група повинна:

- визначити мету (домовитися про досліджувану проблему);
- розподілити обов'язки;
- встановити оптимальний режим взаємодії;
- домовитися про форму презентації продукту своєї діяльності на одному з аудиторних занять.

Проектна методика сприяє тому, що з *об'єкта* навчальних і виховних впливів студент перетворюється на *суб'єкт* пізнавальної, професійної та соціокультурної діяльності. При роботі в малих групах студенти починають сприймати не тільки викладача, а й інших студентів як джерело інформації, що сприяє інтеграції соціокультурного і мовного навчання студентів.

Таким чином, організація соціокультурного навчання в малих групах дозволяє не тільки розвинути соціокультурні знання, вміння і навички, а й сформувати позитивні особистісні характеристики.

О. В. Ель Кассем

ВИКОРИСТАННЯ АУТЕНТИЧНИХ ФІЛЬМІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ТЕХНІЧНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

На сучасному етапі найбільш актуальним є викладання іноземної мови з метою досягнення комунікативної компетенції для подальшого

спілкування з носіями цієї мови та досягнення певного рівня з метою подальшого використання при навчанні та в професійній діяльності. Формування комунікативної компетенції поза мовленєвим середовищем є дуже складним завданням. Саме з цього приводу доцільно використовувати аутентичні аудіо- та відеоматеріали, що забезпечують оперативність одержання необхідної інформації в межах навчання (певна лексика, граматичні явища, країнознавча специфіка). Завдяки принципу наочності такий засіб одержання інформації виділяється серед інших джерел: довідників, книг, аудіозаписів тощо.

Сприйняття та переробка інформації здійснюється у формі слуховізуального синтезу, на якому базується аудіолінгвальний та аудіовізуальний засіб викладання іноземних мов. Цей засіб сприяє створенню умов, максимально наближених до мовного середовища, та відтворенню мовної ситуації звуковими і візуальними засобами, що значно інтенсифікує навчальний процес і надає йому максимальної комунікативної спрямованості. Крім інформативної, освітньої, виховної та розвиваючої цінності фільми передають невербальну візуальну інформацію, як то місце події, зовнішній вигляд, міміка, жести, інтонації співрозмовників в конкретній ситуації в залежності від статі, віку, індивідуальних особливостей. Це допомагає краще зрозуміти і запам'ятати не тільки фактичну інформацію, але і мовні та мовленєві особливості в певному контексті. Важливо також і ознайомлення з супроводжуючою інформацією.

Важливим елементом є також емоційний вплив на глядача, що сприяє більш «об'ємній» передачі інформації, підвищує мотивацію студентів, стимулює на спілкування іноземною мовою та до навчально-пошукової та творчої діяльності. Ефективність навчання залежить від того, наскільки є задіяними усі органи чуття людини в процесі сприйняття інформації. Чим більш різноманітне чуттєве сприйняття, тим міцніше ця інформація засвоюється. Це відображає дидактичний принцип наочності. За значенням та ефективністю комбіновані зорово-слухові види сприйняття є найбільш результативними. Саме тому велике значення має і мова фільму, яка відрізняється певними особливостями, як то розмовна форма, монологічно-діалогічний характер, американська і британська англійська, природний темп мови, вживання ідіом, сленгу, жаргону, скорочень тощо.

Останнім часом завдяки Інтернету стали можливими легкий пошук і придбання різноманітних фільмів при навчанні іноземної мови. Існує безліч сайтів, які займаються створенням методичних вказівок для роботи з фільмами. Викладач може використовувати широкий спектр таких можливостей: сторінки популярних газет, колекції великих музеїв, низка документальних та науково-пізнавальних фільмів. Є можливість вибору як тем, так і лексичних одиниць, які пов'язані з навчальною програмою. Сучасні технічні засоби дозволяють пристосувати фільми до роботи в

аудиторії (скоротити матеріал, розділити на фрагменти, використовувати стоп-кадри тощо).

Серед різноманітних фільмів, які доцільно використовувати при навчанні студентів профільних вищих навчальних закладів, треба відзначити документальні фільми, які можна застосовувати як джерело термінів та приклади їх використання в монологічній та діалогічній мові. Саме при роботі з документальними фільмами має місце як активне (використання в усному спілкуванні), так і пасивне (впізнавання і розуміння) застосування професійної лексики та термінів. Етапами роботи з такою лексикою можуть бути: ознайомлення з новим матеріалом, первинне закріплення та тренування, розвиток навичок і вмінь використання лексики в різних формах усного та писемного спілкування. Вибір лексики повинен здійснюватися викладачем залежно від цілей навчання та навчальної програми.

К. А. Єремєєва

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ІСТОРИЧНОЇ ІНФОРМАТИКИ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН СТУДЕНТАМ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Однією з умов розвитку сучасної вищої освіти та виховання нової генерації є інформаційне суспільство. Це обумовлює необхідність набуття студентами вищих навчальних закладів навичок обробки, набуття та збереження інформації. Крім цього, велика кількість інформації зумовлює синтез надбань різних наук. Міждисциплінарний підхід дозволяє ставити проблеми, що спочатку підіймалися в рамках інших дисциплін, вирішувати їх на основі методик, принципів, вироблених цими дисциплінами, розробляти новий інструментарій, орієнтований на переосмислення поставлених в межах однієї науки проблем, формувати нові наддисциплінарні поля. Тож сучасна освіта дозволяє поєднувати методи гуманітарних та технічних наук. Особливо це важливо для викладання гуманітарних дисциплін в технічних вузах.

Сьогодні в історичній науці вже існує дві дисципліни, пов'язані із використанням комп'ютерної обробки інформації: Digital Humanities та історична інформатика. Наразі існує дискусія серед науковців відносно їх співвідношення¹. Втім, виникає інше питання. яким чином використовувати ці дисципліни у викладанні історичних дисциплін студентам негуманітарних спеціальностей? Ми пропонуємо використовувати метод

¹ Див. напр.: Володимир Куліков Digital history: становлення, сучаний стан, перспективи // Спеціальні історичні дисципліни. – 2013. – 21. – С. 27-44; Таллер М. Дискусии вокруг Digital Humanities // Историческая информатика и информационные технологии и математические методы в исторических исследованиях и образовании. – 2012. – № 1. – С. 7-8.